

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **N. Y.**, zastoupený JUDr. Karlem Sochořem, advokátem se sídlem Na Hradbách 2632/18, 702 00 Ostrava - Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2006, č. j. OAM-516/VL-10-08-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 9. 2007, č. j. 64 Az 55/2006 - 16,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 9. 2007, č. j. 64 Az 55/2006 - 16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 5. 2006 zamítl žalovaný žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Žalovaný totiž dospěl k závěru, že důvodem podání žádosti o udělení azylu byla pouze snaha žalobce vyhnout se výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění.

Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 12. 9. 2007 zamítl a ztotožnil se se závěry žalovaného.

Předmětný rozsudek napadl žalobce (stěžovatel) včasnou kasační stížností. Jako důvody jejího podání uvedl zákonné důvody v § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel namítl, že krajský soud posoudil případ v rozporu s platným právním řádem, konkrétně se zákonem o azylu, a shledal rovněž vážná pochybení všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu. Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť současný stav řízení mu může přivodit značnou újmu na právech, pokud by byl nucen vycestovat z území České republiky. Zdůraznil, že má reálnou obavu z nuceného opuštění České republiky a následného odjezdu domů, kde mu hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Soudem ustanovený zástupce stěžovatele v doplnění kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel se přes výzvu se zástupcem nekontaktoval a neposkytl mu údaje nezbytné pro řádné doplnění kasační

stížnosti. Za této situace zástupce trvá na podané kasační stížnosti a má za to, že u stěžovatele jsou splněny podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis a poznamenal, že trvá na zákonnosti svého rozhodnutí. Rovněž skutkovou podstatu případu považuje za dostatečně zjištěnou ve vyhovujícím rozsahu. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny veškeré podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má všechny náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není tudíž nutné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti, jak mu je uloženo v § 104a s. ř. s., tedy zda kasační stížnost podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení se o případ přijatelnosti kasační stížnosti může jednat mj. tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele; příkladem toho může být např. hrubé pochybení krajského soudu v jednotlivém případě při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud z níže uvedených důvodů shledal, že se o tento případ jedná v souzené věci, a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, a je tedy zapotřebí se jí meritorně zabývat.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 16 odst. 2 zákon o azylu (ve znění účinném do 31. 8. 2006) se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení azylu, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve, a pokud žadatel neprokáže opak. Citovaný zákon dále v § 28 stanoví: „*Pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (§ 91).*“ Uvedená ustanovení byla v dřívější době vykládána tak, že pokud jsou splněny podmínky stanovené v § 16 odst. 2 zákona o azylu, není již potřeba v případě daného cizince rozhodovat o tom, zda se na něj vztahuje překážka vycestování. Takový výklad však již byl judikaturou Nejvyššího správního soudu překonán, a to zejména usnesením rozšířeného senátu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, www.nssoud.cz, v němž soud zaujal názor, že „*ustanovení § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, je nutno vyložit tak, že pojem "rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu" zahrnuje také rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 zákona). V tomto případě byl správní orgán povinen rozhodnout též o překážce vycestování.*“ Rozšířený senát založil své rozhodnutí zejména na argumentaci, podle níž institut překážky vycestování představoval zákonný výraz zásady mezinárodního práva *non-refoulement*, výslovně zakotvené v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, případně dovozované judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soulad s těmito závazky vyjádřenými v uvedených mezinárodněprávních předpisech by pak byl značně narušen, pokud by bylo přitakáno vyloučení posuzování překážky vycestování za situace, kdy byla žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Správní orgán tedy měl i v případech, kdy zamítal žádosti o azyl podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, povinnost vyslovit ve výroku svého rozhodnutí a přesvědčivě se v jeho odůvodnění vypořádat s otázkou, zda v případě stěžovatele neexistují skutečnosti, které by zakládaly povinnost aplikovat § 91 zákona o azylu a vydat rozhodnutí o existenci překážky vycestování.

Žalovaný však ve svém rozhodnutí výrok vztahující se k otázce překážek vycestování neuvedl a v odůvodnění pouze konstatoval, že překážky vycestování nehodnotil pro nadbytečnost, neboť aplikace § 16 zákona o azylu se váže na § 12 téhož zákona, kterého však v daném případě užito nebylo. Absence výroku a řádného odůvodnění vztahující se k otázce překážek vycestování pak činí rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů i pro nesrozumitelnost, a pro tuto vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Stěžovatel v žalobě výslovně namítal absenci předmětného výroku v rozhodnutí žalovaného, avšak krajský soud převzal výše naznačenou argumentaci žalovaného a žádné pochybení v tomto směru neshledal. Jestliže tedy krajský soud závěry žalovaného k žalobní námitce bez dalšího přejal, je i jeho rozhodnutí zatíženo nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, www.nssoud.cz]. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů je rovněž dána i tím, že se krajský soud nijak nevypořádal s žalobní námitkou stěžovatele týkající se absence výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Pokud jde o další námitky obsažené v kasační stížnosti (tedy kromě výslovně vyjádřených obav z návratu do vlasti vztahujících se k překážkám vycestování), jedná se toliko o obecná tvrzení bez toho, aby stěžovatel poukázal na konkrétní pochybení správního orgánu a soudu. Kasační námitky přitom musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Stěžovatel tak musí vylíčit, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41, či rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS). Pouhá paragrafová či slovní citace některého zákonného ustanovení jako stížní bod neobstojí a je pro soud irelevantní stejně jako obecná tvrzení o rozporu rozhodnutí soudu nebo správního orgánu s právním řádem či zákonem o azylu. Jelikož stěžovatel svá tvrzení nikterak blíže nekonkretizoval, nemohl se Nejvyšší správní soud těmito neurčitými tvrzeními zabývat.

Pokud jde o žádost stěžovatele, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, pak zdejší soud poznamenává, že kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu), a proto se touto žádostí stěžovatele nezabýval.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla shledána důvodnou, Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku. Pro účely dalšího řízení ve věci Nejvyšší správní soud *obiter dictum* poukazuje na své rozhodnutí ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, v němž podrobně rozvedl, jakým způsobem se má správní orgán zabývat povinností odůvodnit své rozhodnutí ve vztahu k otázce doplňkové ochrany. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2009

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu